

ઘોરણા - ૮		અભ્યાસક્રમ પ્રથમ સત્ર 2019-20		વિષય : ગુજરાતી
માસ	પ્રકરણ	વ્યાકરણ	નિબંધ	
જૂન	પાઠ-૧, બજારમાં (ચિત્રપાઠ) કાચ-૨, એક જ દે ચિનગારી	સ્વર, વંજન પાઠ અને કાચ નીચે આપેવી સમગ્ર ભાષા સજ્જતા અને પ્રવૃત્તિ	આપણી ઝતુઓ	
જુલાઈ	પાઠ-૩ જુમો બિસ્તી પાઠ-૪ તને ઓળખું છું, મા (મુ. પા.)	વાક્યના પ્રકાર, કર્તાનિ, ભાવે પ્રયોગ, કર્મચારી પ્રેરક, ઉપમા અલંકાર	વાર્ષા ઝતુ મારું વેકેશન	
ઓગષ્ટ	પાઠ-૫ એક મુલાકાત કાચ-૬, ધૂળિયે મારગ (મુ. પા.) પુનરાવર્તન-૧ પાઠ-૭, દેશભક્ત જગડુશા	રૂપક અલંકાર	અહેવાલ લેખન	
સપ્ટેમ્બર	કાચ-૮, આજ આનાં (મુ. પા.) પાઠ-૯, ટીકરાનો મારનાર	સંધિ અને તેના પ્રકાર	દયા એ જ માનવર્ધન	
ઓક્ટોબર	પાઠ-૧૦, અઢી આના પુનરાવર્તન-૨		પદ્ધાર્થગ્રહણ	
પાઠની નીચેની ભાષા સજ્જતા કરાવવી				
આ ઉપરાંત દરેક માસમાં આવતાં ગાધ કે પદ્ધ નીચે આવતું સમગ્ર વ્યાકરણ (ભાષા સજ્જતા) પ્રવૃત્તિ પણ કરાવવાની રહેશે.				
ઘોરણા - ૮		અભ્યાસક્રમ દ્વિતીય સત્ર 2019-20		વિષય : ગુજરાતી
માસ	પ્રકરણ	વ્યાકરણ	નિબંધ	
નવેમ્બર	કાચ-૧૧, વળાવી બા આવી (મુ. પા.) પાઠ-૧૨ નવા વર્ષના સંકલ્પો	સમાસ ઓળખ સોનેટનું સ્વરૂપ	શાળા જીવનના સંસ્કરણો	
ડિસેમ્બર	કાચ-૧૩, શરૂઆત કરીએ (મુ. પા.) પાઠ-૧૪, સાકરનો શોધનારો	વાક્યના પ્રકારો સાછ, સંયુક્ત, સંકુલ, સામાસિક શબ્દો	વાતાવેખન શિક્ષકની આત્મકથા	
જાન્યુઆરી	કાચ-૧૫, સુદામો દીકા શ્રીકૃષ્ણ દેવ રે ! પાઠ-૧૫, અખેડ ભારતના શિલ્પી પુનરાવર્તન પાઠ-૧૭, સંસ્કારની શ્રીમંતાઈ કાચ-૧૮, હુણ-મુકન્તક-હાઈકુ (મુ. પા.)	રવાનુકારી, દ્વિદુક્ત શબ્દો હુણ-મુકન્તક-હાઈકુ સ્વરૂપ -સમજૂતી	સરદાર વલ્લભમાઈ પટેલ	
ફેબ્રુઆરી	પાઠ-૧૯, સાંઠ નાથો પાઠ-૨૦, બહેનનો પત્ર કાચ-૨૧, કાયાદે ચીતર્યા મેં કમાડથી વૂંઠી લો વ્લાવભયો લાવો(મુ.પા.)	(સંક્ષિપ્તકરણ) સમાસના પ્રકાર	પત્રલેખન	
માર્ચ	પાઠ-૨૨, કિસ્સા ટુચકા			
પાઠની નીચેની ભાષા સજ્જતા કરાવવી				
નોંધ : ગાધ, પદ્ધ, નીચે આવતી સમગ્ર ભાષા સજ્જતા અને ડિટાઇલ તથા પ્રવૃત્તિની પણ ચર્ચા કરવી.				
ખાસ અગત્યાની સૂચના : પ્રથમ સત્ર-૮૦ તથા દ્વિતીય સત્ર-૭૦ માર્ક્સની પરીક્ષામાં નિબંધનો કોર્સ સમગ્ર રહેશે. (જૂન થી ઓક્ટોબર, જૂન થી માર્ચ)				

ઘોરણ - ૮ અભ્યાસક્રમ પ્રથમ સત્ર - 2019-20 વિષય : ગુજરાતી
જૂન થી ઓક્ટોબર. પ્રેરણપત્રનું માળખુ - 2019-20 કુલ ગુણ : ૮૦

- પ્ર.૧ પાઠ્યપુસ્તકના આધારે વિકલ્પ પ્રશ્નોત્તર. (૨૦)
(વિષયવસ્તુ : ૧૦ ગુણ + વ્યાકરણ : ૧૦ ગુણ)
- પ્ર. ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના છ-સાત વાક્યમાં મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (૧૦)
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (૦૫)
- પ્ર. ૩ (અ) કાવ્યપંક્તિ પૂર્ણ કરો. અથવા કાવ્યપંક્તિનો ભાવાર્થ લખો.
(બ) સૂચના મુજબ લખો.
- પાઠની નીચેની ભાષા સજ્જતાની માહિતીના આધારે પ્રશ્નો પૂછશે.
(ક) આપેલ શબ્દોનો ઉપયોગ કરી અર્થપૂર્ણ પ્રસંગ કે ફકરો બનાવો. (આશરે ૧૦ વાક્ય) (૦૩)
આપેલ સમાચાર કે પ્રસંગ પરથી અર્થપૂર્ણ પ્રશ્નો બનાવવા. (પાંચ પ્રશ્નો બનાવવા) } (બે માંથી એક)
- પ્ર. ૪ (અ) પદાર્થગ્રહણ / અહેવાલલેખન (ગમે તે એક) (૦૫)
(બ) સૂચના મુજબ કરો.
1. આપેલ પ્રશ્નનો જવાબ વિચારીને લખો (૦૩)
2. પ્રશ્નનો જવાબ લખો. (૦૨)
3. માંગ્યા મુજબ જવાબ લખો. (૦૨)
4. સાચી ઝોડણી લખો. (૦૧)
5. નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના કમમાં ગોઠવી ફરી લખો. (૦૨)
- પ્ર. ૫ (અ) નિર્બંધ લખો. (ગમે તે એક) (૦૬)
1. અભ્યાસદર્શન
2. પાઠ્યપુસ્તકની બહારનો
3. પાઠ આધારિત
(બ) પાઠ્યપુસ્તક આધારિત ટૂંકનોંધ લખો, પાત્રપરિચય, સ્થળ પરિચય. (૦૪)
(ક) પ્રશ્નનો જવાબ વિચારીને લખો. (૦૩)

નિરંદોની યાદી :

પાઠ આધારિત

- (૧) આપણા જીએર સ્થળો
(૨) આધુનિક બેની અને ખેડૂત
(૩) કેવી રીતે કરશો તહેવારોની સાચી ઉજવણી ?
(૪) જો વરસાદ ન હોય તો ?

અભ્યાસક્રમ બહારના

- (૧) વાક્યતન્ય વિકાસમાં પ્રાર્થનાનો ફાળો
(૨) તમારી શાળામાં યોગયેલ સ્થાતંશ્યાદિનો અહેવાલ
(૩) ‘માનવતા’ આજની તાતી જરૂરિયાત
(૪) પૃથ્વીને જીવા જેવી કેવી રીતે બનાવીએ ?
(૫) શાળા જીવન

ખાસ સૂચના : ૨૦ માર્ક શરૂ, અર્થ, વિરદ્ધાર્થી તથા ભાષાસજ્જતાનું મૂળ વ્યાકરણ

દોરણા : ૮
વિષય : ગુજરાતી

પ્રથમ સત્ર લેખિત પરીક્ષા
(નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર)

અભ્યાસક્રમ :
કુલ ગુણા : ૮૦

પ્ર.૧ પાઠ્યપુસ્તકના આધારે દરેક પ્રશ્નના જવાબ માટે આપેલ વિકલ્પમાંથી (૨૦)

સાચો વિકલ્પ શોધીને તેનો ક્રમ અકાર પ્રશ્નની સામે આપેલ માં લખો.

(૧) “આતુરતા” માટે ક્યો સમાનાર્થી શબ્દ “અઢી આના” પાઠમાં વપરાયો છે ?

(A) શાંતિ (B) નિર્ભયતા (C) તાલાવેલી (D) ફિક્ર

(૨) નીચેના પૈકી ક્યો વિકલ્પ અનુનાસિક ધ્વનિ દર્શાવે છે ?

(A) ઝ, છ, ધ, ઝ (B) ઝ, ષ, ન (C) મ, પ, ય, ન (D) ટ, ઠ, ઢ, ઝ

(૩) “જુમાથી સવારમાં ફરવા નીકળાયું” વાક્યનો ક્યો પ્રયોગ દર્શાવે છે ?

(A) કર્તારી (B) કર્મણી (C) ભાવે (D) પ્રેરક

(૪) “હાથીના માથા પર બે બાજુ ઉપસી આવેલો ભાગ” શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ ક્યો ?

(A) જલસ્થળ (B) કુંભલગઢ (C) કુંભાથળ (D) મથાળું

(૫) નીચેનામાંથી ક્યો શબ્દ સ્વરસંધિ દર્શાવે છે ?

(A) સૂર્ય + અસ્ત (B) જગત + ઈશ (C) દિક + અંત (D) આપદ + કાલ

(૬) “ધ્યેષ્ટ” ની કઈ સંધિ સાચી છે ?

(A) યથ + ઈષ્ટ (B) યથા + ઈષ્ટ (C) યથે + ષ્ટ (D) યથા + સ્ટ

(૭) “ઉત્સાહ” શબ્દનો અર્થ નીચેનામાંથી ક્યો ?

(A) હતોત્સાહ (B) નિરુત્સાહ (C) ચાનક (D) અતિઉત્સાહ

(૮) “સંસાર–સાગર તરવો વસ્તો છે” વાક્યમાં “સંસાર–સાગર” ક્યો અલંકાર દર્શાવે છે ?

(A) ઉપમા (B) રૂપક (C) ઉપમાન (D) ઉપમેય

(૯) “આ ખેલાડી વિરાટ કોહલી જેવો છે” વાક્યમાં ઉપમાન ક્યો શબ્દ છે ?

(A) જેવો (B) ખેલાડી (C) વિરાટ કોહલી (D) આ

(૧૦) “હા માં હા કહેવી” રૂઠિપ્રયોગનો અર્થ ક્યો ?

(A) સુર પાડવો (B) સૂર સજવો (C) સૂર પુરવો (D) સુર કાઢવા

(૧૧) “તને ઓળખું ધું મા” કાવ્યમાં ‘ભાગ્યશાળી’ શબ્દનો ક્યો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ નીચેનામાંથી વપરાયો છે ?

(A) કમનસીબ (B) હતભાગી (C) કમભાગી (D) અભાગી

- (૧૨) “રાજ્યના કાયદા ઘડનારી સભા” શબ્દસમૂહ માટેનો એક શબ્દ ક્યો?
 (A) રાજ્યસભા (B) લોકસભા (C) ધારાસભા (D) વિધાન પરિષદ
- (૧૩) કવિશ્રી મકરંદ દવે લિખિત કરી એકમઙુતિ પાઠ્યપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ છે?
 (A) ધૂળિયે મારગ (B) આજ આનંદ
 (C) એક જ દે ચિનગારી (D) તને ઓળખું છું મા
- (૧૪) કોઈપણ રાજ્યનું વહું મથક ક્યા નામે ઓળખાય?
 (A) રાજ્યધાની (B) મુખ્ય મથક (C) પાટનગર (D) જિલ્લા મથક
- (૧૫) “ધૂળિયે મારગ” કાવ્યમાં કવિ મનુષ્યજીવન માટે કરી બાબત મહત્વની ગણાવે છે?
 (A) ધન-સંપત્તિ (B) જમીન-જાપદાદ
 (C) સોનું-યાંદી (D) માનવ-માનવ વચ્ચેનો પ્રેમ
- (૧૬) “દેશભક્ત જગડુશા” પાઠના લેખક કોણ છે?
 (A) રમણલાલ દેસાઈ (B) રમણલાલ જાની
 (C) રમણલાલ પારેખ (D) રમણલાલ સોની
- (૧૭) જુમો કયાંનો નિવાસી હતો?
 (A) અમલનેર (B) આનંદપુર (C) આણંદપુર (D) અમલાપુર
- (૧૮) લેખકશ્રી સ્વામી સંચિદાનંદ લિખિત કરી કૃતિ અને પ્રકાર પાઠ્ય - પુસ્તકમાં આપવામાં આવ્યો છે?
 (A) અરી આના - લોકકથા (B) અઢી આના - જીવનપ્રસંગ
 (C) આજ આનંદ - બોધકથા (D) આજ આનંદ - જીવન પ્રસંગ
- (૧૯) “ખોટી વાત, આજ કોનો દિ’ ફર્યો છે?” પંક્તિમાં ક્યો ભાવ રજૂ થયો છે? તે દીકરાનો મારનાર પાઠને આધારે લખો.
 (A) ગર્વ (B) આશ્રય (C) જિશાસા (D) હિલેરી
- (૨૦) પાટણના રાજ માટે જગડુશા કયું વિશેષજ્ઞ વાપરે છે?
 (A) મુત્સદી (B) કંજૂસ (C) પ્રજા વત્સલ (D) ડરપોક
- પ્ર. ૨(અ)નીચે આપેલાં પ્રશ્નોનાં આશારે છ-સાત વાક્યોમાં મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (૧૦)
- (૧) જુમાએ વેણુને બચાવવા કરેલાં પ્રયત્નોનું તમારા મૌલિક શબ્દોમાં વર્ણન કરો.
- (૨) “એક જ દે ચિનગારી” કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર લખો.

- (૩) “એક મુલાકાત” પાઠને આધારે વિધાનસભામાં પ્રવેશવા માટેની કાર્યવાહી વિશે જણાવો.
- (૪) “દેશભક્ત જગહુશા” પાઠને આધારે રાજી વિશળદેવને પ્રજા-વત્સલ કહી શકાય તેવા તેમના ત્રણ ગુણો દર્શાવો.
- (૫) “દીકરાનો મારનાર” પાઠને આધારે મંદોદરખાનના દીકરાનું મૃત્યુ શી રીતે થયું ?
- (૬) “અઢી આના” પાઠને આધારે લેખકે અધ્યયન માટે શી શી મુશ્કેલીઓ વેઠી ?

(ગ) નીચે આપેલાં પ્રશ્નોનાં બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો. (૦૫)

(ગમે તે પાંચ)

- (૧) ‘તને ઓળખું છું, મા...’ કાવ્યને આધારે “એકલવાયું વરસે છે ચોમાસુ” એવું કવિ કયા સંદર્ભે કહે છે ?
- (૨) વિધાનસભા ગૃહમાં શાની કાર્યવાહી થાય છે ?
- (૩) ‘જુમો ભિસ્તી’ પાઠને આધારે સવારે ફરવા નીકળેલા યુવાનોની ખાસિયતો જણાવો.
- (૪) “ધૂળિયે મારગ” કાવ્યને આધારે કવિ પાસે શું નથી ? તેની તેમનાં મન પર શી અસર થાય છે ?
- (૫) “દેશભક્ત જગહુશા” પાઠને આધારે રાજીએ જગહુશાને શા માટે તેડાવ્યાં ?
- (૬) “આજ આનંદ” કાવ્યને આધારે વરસાદ આવતાં ધરતી પર કેવું વાતાવરણ સર્જાર્યું ? તે લખો.

પ્ર. ૩ (અ) નીચે આપેલ કાવ્યપંક્તિ જોડણી તથા વિરામચિહ્નોનો ખ્યાલ રાખી પૂર્ણ કરો. (૦૨)

ઘોરીની ડોકે થી

..... લીલા ધાસ જો... આંગણે રે લોલ..

(બ) સૂર્યના મુજબ લખો. (૧૦)
નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(૧) દ્વિયકી વાહનચાલકોએ ફરજિયાત હેલ્પેટ પહેરવો જોઈએ શા માટે ? (૦૨)
હેલ્પેટ પહેરવાના ફાયદા લખો.

- (૨) આપણાં શહેરમાં ઉપલબ્ધ નાગરિક સુવિધાઓની યાદી કરો અને કોઈપણ બે (૦૩) સુવિધા પાછી બેંચી લેવામાં આવે તો નાગરિકોને પડતી હાલાકી વિશે જણાવો.
- (૩) ભાષાના નાનામાં નાના ઘટક (એકમ) ને શું કહેવાય ? અને આપણે (૦૨) કયા નામે ઓળખીએ છીએ ?
- (૪) ‘મા’ વિશેની ત્રણ કહેવત અથવા ‘મા’ વિશેના તમે જાણતા હોય (૦૩) તેવા કાવ્યની ચાર લીટી (પંક્તિ) લખો.
- (૫) આપેલા શાટ્ડોનો ઉપયોગ કરી અર્થપૂર્ણ વાતા કે પ્રસંગ બનાવો. (૦૩)
(આશરે ૧૦ થી ૧૨ વાક્ય)

વિચાર, શ્રીમંત, ભિખારી, સંગીત, સવાર–સાંજ, નગરસેવક, મહેનત,
કમાણી, સ્વનિર્ભર, આર્થિક સહાય, સ્વાભિમાન, માનવતા, ગ્રંથ સ્વીકાર.
આ પ્રસંગ કે વાતાને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

પ્ર. ૪(અ) તમારી શાળામાં ઉજવાયેલ ગુરુપુર્ણિમા પર્વનો અણેવાલ લખો. (૦૫)

અથવા

(અ) પદ્યાર્થગ્રહણ. નીચેનું કાવ્ય વાંચી નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

ઈલા, દિવાળી! દીવડાં કરીશું,
તારા સર્યા વ્યોમ થકી અહીં શું ?
કેવા ફટાકા અહીં આ ફૂટે છે ?
આ કાનના તો પડદાં તૂટે છે.
સુણ્યાં નથી તે વીજના કડાકા ?
એ સ્વર્ગમાંના ફૂટના ફડાકા.
ત્યાં વાદળી વાદળીઓ અફાળી
સૌ દેવબોલો ઊજવે દિવાળી
તું બહેન જ્યારે કદી લે અબોલા
જાણું ન તારા વચ્ચનો અમોલાં.
મૂંગા ફટાકા દિલ માંહી ફૂટે.
ને એ સમે તો ઉરતંતું તૂટે.
— ચં.ચી. મહેતા

પ્રશ્નો :

- (૧) કવિએ દિવાળીના દીવડાંની સરખામણી કોની સાથે કરી છે ?
- (૨) ફટકડાના અવાજને કવિ કોની સાથે સરખાવે છે ?
- (૩) સ્વર્ગમાં દિવાળી કોણ ઉજવે છે ? કેવી રીતે ?
- (૪) ભાઈના દિલમાં ફટકડા ફૂટતાં હોય તેવી મૂંગી વેદના ક્યારે થાય છે ?
- (૫) કાવ્યને યોગ્ય શીર્ષક આપો.
- (૬) (૧) આ ગુજરાતીના પાઠ્યપુસ્તકમાંથી તમને કઈ કૃતિ સૌથી (૩)
વધારે ગમી ? શા માટે ? તે જણાવો.
- (૨) અલંકારો કેટલાં પ્રકારના હોય છે ? નામ જણાવો. (૨)
- (૭) (૧) આપેલ વાક્ય વાંચી તેમાંથી વિશેષજ્ઞ શોધી વાક્ય ફરી લખો. (૨)
અને વિશેષજ્ઞ નીચે લીટી દોરી એ જ વિશેષજ્ઞનો ઉપયોગ કરી
નવું વાક્ય બનાવો. તૂટેલાં જૂપડામાં એનો સામાન સચ્ચવાઈ રહેતો.
- (૨) નીચેના શબ્દોની સાચી જોડણી લખો. (૧)
વીશવાનલ સાહીત્યરસીક
- (૩) નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવી ફરી લખો. (૨)
પ્રાર્થના, ઐરાવત, ઠંડી, શાસભેર, શ્રીમંત
૫. ૫ (અ) ગમે તે એક વિષય પર નિબંધ લખો. (૮)
- (૧) આપણા જાહેર સ્થળો
- (૨) પૃથ્વીને જીવવા જેવી બનાવીએ....
- (૩) દયા એ જ માનવધર્મ
- (૪) નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો. (૪)
- (૧) જુમા અને વેણૂની દોસ્તી
- (૨) દેશભક્ત જગૃત્શાની દીર્ઘદાટિ અને દેશપ્રેમ
- (૩) મંદોદરખાનની માણસાઈ અને ઉદારતા
- (૫) નીચેના પ્રશ્નનો વિચારીને ઉત્તર લખો. (૩)
છેલ્લાં ત્રણ વર્ષથી તમારા રાજ્યમાં ઓછો વરસાદ પરી રહ્યો છે. પાણીની
તંગી સર્જવા લાગી છે. પાણી બચાવવા અને કરકસરપૂર્વક ઉપયોગ કરવા તમે
ક્યા ક્યા પ્રયત્નો કરશો ? વધુ વરસાદ લાવવા અને વરસાદી પાણીના સંગ્રહ
માટે શું કરશો તે અંગે મૌલિક વિચારો જણાવો.

ધોરણ : ૮
વિષય : ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્રનું માળખુ - 2019-20

અભ્યાસક્રમ :
કુલ ગુણ : ૭૦

- પ્ર. ૧ પાઠ્યપુસ્તકના આધારે નીચેના વિધાનોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો (૧૫)
કુમ અક્ષર પ્રશ્ન સામેના માં લખો.
- પ્ર. ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના છી-સાત વાક્યમાં મુદ્દાસર જવાબ લખો. (૧૦)
(ગમે તે પાંચ)
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો. (૦૫)
(ગમે તે પાંચ)
- પ્ર. ૩(અ) કાવ્યપંક્તિ પૂર્ણ કરો. અથવા કાવ્યપંક્તિનો ભાવાર્થ લખો. (૦૨)
(બ) સૂચના મુજબ કરો.
પાઠને આધારે તથા ભાષા સજ્જતાની માહિતીને આધારે પ્રશ્નો પૂછાશે.
(ક) જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (૦૫)
- પ્ર. ૪(અ)પત્રલેખનઅથવા વાર્તાલેખન (૦૫)
(બ) પાઠ્યપુસ્તકને આધારે વિષયવસ્તુને અનુરૂપ પ્રશ્નો પૂછાશે.
(ક) જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (૦૫)
- પ્ર. ૫(અ) નિબંધ લખો. (ગમે તે એક) (૦૬)
(૧) અભ્યાસદર્શન
(૨) પાઠ્યપુસ્તકનો બહારનો
(૩) પાઠ આધારિત
(બ) ટૂંકનોંધ અથવા પાત્રાલેખન લખો. (ગમે તે એક) (૦૨)
(ક) પ્રશ્નનો જવાબ વિચારીને લખો. (૦૨)

નિબંધોની ચાદી

પાઠ આધારિત

અભ્યાસક્રમ બહારના

- (૧) મા : મારા વ્યક્તિ વિકાસનો અરીસો (૧) તમે જીયેલ યાઠગાર ફિલ્મ
(૨) અખંડ ભારતનો શિલ્પી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ (૨) મુશ્કેલીઓ અને હકારાત્મક અભિગમ
(૩) મિત્રતા : સંજીવની જડીબુડી (૩) મારું મનપસંદ પુસ્તક
(૪) આધુનિક સ્ટીના ભારતીય નારીપાત્રો (૪) તમે વાંચેલ પુસ્તકનો અભિપ્રાય
(૫) સારા અક્ષરનું મહત્વ (૫) માતૃભાષા અને વ્યક્તિત્વ ઘડતર

ખાસ સૂચના : ૨૦ માર્ક શરૂ, અર્થ, વિરદ્ધાર્થી તથા ભાષાસજ્જતાનું મૂળ વ્યાકરણ

ધોરણ : ૮	દ્વિતીય સત્ર લેખિત પરીક્ષા	અભ્યાસક્રમ :
વિષય : ગુજરાતી	(નમૂળાનું પ્રશ્નપત્ર)	કુલ ગુણ : ૭૦
પ્ર.૧ પાઠ્યપુસ્તકના આધારે દરેક પ્રશ્નના જવાબ માટે આપેલ વિકલ્પમાંથી (૧૫) સાચો વિકલ્પ શોધીને તેનો કુમ અક્ષર પ્રશ્નની સામે આપેલ ☐ માં લખો.		
(૧) નીચેનામાંથી કઈ સ્વરસંધિ શબ્દ દર્શાવે છે ?	(A) પરિ + ઈતા (B) સદ્ + જન (C) ઉજ + જવલ (D) નિસ્ર + કામ	
(૨) નીચેના પૈકી કયો દંત્ય વ્યંજન છે ?	(A) ખ (B) ગ (C) ચ (D) એ	
(૩) ‘આ ખેલાડી સચિન જેવો છે.’ વાક્ય કયો અલંકાર સૂચવે છે ?	(A) રૂપક (B) અત્યાનુપ્રાસ (C) ઉપમા (D) વર્ણાનુપ્રાસ	
(૪) ‘સ્મરણ’ શબ્દનો વિરુદ્ધધાર્થી શબ્દ કયો છે ?	(A) મરણ (B) વિસ્મરણ (C) નિષ્ણાળ (D) અસ્મરણ	
(૫) આપેલ શબ્દમાંથી કયો શબ્દ રવાનુકારી છે ?	(A) ટપટપ (B) થોકેથોક (C) ધાનામાના (D) ઢીલોઢસ	
(૬) સેહ, આંગળી, લાભ, કમાડ – શબ્દકોશ પ્રમાણે ગોઠવતાં બીજાક્રમે કયો શબ્દ આવે ?	(A) આંગળી (B) લાભ (C) કમાડ (D) સેહ	
(૭) ‘વસંતઅતુમાં સુંદર ઝૂલો ખીલ્યાં’ – વાક્યમાં વિશેષજ્ઞ કયું છે ?	(A) વસંતઅતુ (B) સુંદર (C) ઝૂલો (D) ખીલ્યાં	
(૮) ‘મારી પ્રજા સુખી રહો’ – વાક્યનો પ્રકાર કયો છે ?	(a) સાંદુ (B) સંયુક્ત (C) પ્રશ્ન (D) સંકુલ	
(૯) ચંદાએ કમરમાં શું ખોસ્યું હતું ?	(A) છરો (B) તલવાર (C) ભાલો (D) સોટી	
(૧૦) શ્રીકૃષ્ણની કેટલી પટરાણી હતી ?	(A) સોણ હજાર (B) બે (C) આઠ (D) દસ	
(૧૧) વૃક્ષોની કવિતા કઈ છે ?	(A) ઝૂલો (B) મૂળ (C) પાંદડાં (D) થડ	

(૧૨) લેખક બકુલ ત્રિપાઠી કેટલા કલાક કાંતવાનો સંકલ્પ કરે છે ?

- (A) દોઢ (B) બે (C) ત્રણ (D) પાંચ

(૧૩) અંજનની માતાનું નામ શું છે ?

- (A) પાર્વતીબેન (B) ઉત્પલાબેન (C) લતાબેન (D) પ્રીતિબેન

(૧૪) 'વળાવી બા આવી' કાવ્યના કવિ કોણ છે ?

- (A) ઉશનસ (B) પ્રેમચંદ (C) સ્વામી આનંદ (D) પ્રેમાનંદ

(૧૫) પહાડી કયા જાત્રા કરવા ગયો હતો ?

- (A) કેદારનાથ (B) કાશી (C) હરિદ્વાર (D) બદરીનાથ

પ્ર. ૨(અ) નીચે આપેલાં પ્રશ્નોનાં છ-સાત વાક્યોમાં મુદ્દાસર જવાબ લખો.

(ગમે તે પાંચ)

(૧૦)

(૧) કવિ માત્ર 'એક જ ચિનગારી' શા માટે માગે છે ?

(૨) કવિ 'ધૂળિયે મારગ' ચાલવા માટે શી શીખ આપે છે ?

(૩) ગાંધીનગરને 'શીન-સીટી' તરીકે કેમ ઓળખવામાં આવે છે ?

(૪) શિક્ષકે નિભિલરાયને અંજન વિશે શી ફરિયાદ કરી ?

(૫) નવા વર્ષ લેખક બકુલ ત્રિપાઠી કયા-કયા સંકલ્પો કરે છે ?

(૬) ચંદાએ ગામના લોકોને પૂંછાં વગરના ઉદર શા માટે કહ્યાં ?

(૭) નીચે આપેલાં પ્રશ્નોનાં બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો.

(૦૫)

(ગમે તે પાંચ)

(૧) વરસતા વરસાદમાં શું-શું ભીજાય છે ?

(૨) લેખક સ્વામી સચ્ચિદાનંદ 'લઘુ કૌમુદી' પુસ્તક કેમ ખરીદી શક્યા નહિ?

(૩) કવિ પોતાનું જીવન શું કરવામાં ખરચી નાખ્યું ?

(૪) કવિએ કમાડે શું-શું ચીતર્યું છે ?

(૫) વલ્લભભાઈનો જીવન-મંત્ર કયો છે ?

(૬) ગોવિંદ છત્રી ભૂલી ગયો છે એવી ગોવિંદને કયારે ખબર પડી ?

પ્ર.૩ (અ) કાવ્યપંક્તિની પૂર્ણ કરો.

(૦૨)

એક જ દે ચિનગારી મહેનત મારી

અથવા

આવાર્થ લખો : સ્ત્રીને કહેતા ગયા ભગવાન રે,
 પૂજા થાળ કરો સાવધાન રે,
 આ હું ભોગવું રાજ્યાસન રે,
 તે તો એ બ્રાહ્મણનું પૂન્ય રે,

(અ) સૂચના મુજબ લખો. (૦૮)

(૧) ઇટિપ્રોગનો અર્થ આપી વાક્ય પ્રયોગ કરો. (૦૨)

(૧) જીવ પડીકે બંધાવો (૨) એક ના બે ના થવું

(૨) વ્યવહારમાં ઉપયોગમાં લેવાતી કોઈપણ બે કહેવત લખો. (૦૨)

(૩) નીચે આપેલ શાદેજોડનો અર્થભેદ લખો. (૦૨)

(૧) સર - શર (૨) કેસ - કેશ

(૪) શાદેસમૂહ માટે એક શાદે લખો. (૦૨)

(૧) કંકુ રાખવાની ઘાલી (૨) સવારનો નાસ્તો

(ક) જવાબ લખો. (કોઈ પણ પાંચ) (૦૫)

(૧) ડેલ્ફેટ પહેરનારને અક્ષમાતમાં શું ફાયદો થાય છે ?

(૨) તાંબા પતરા પરના લેખમાં શું લખેલું હતું ?

(૩) માતૃભાષાના ક્રૌશલ્ય ક્યા છે ?

(૪) ગાંધીજીએ માતૃભાષાને શાની સાથે સરખાવી છે ?

(૫) લેખન ભાષાનું ક્યું સ્વરૂપ છે ?

(૬) વર્ણાનુપ્રાસ અલંકાર કોને કહે છે ?

પ્ર. ૪ જીવનમાં સદગુણોનું મહત્વ દર્શાવતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો. (૦૫)

અથવા

બે સ્ત્રીઓ – બંને વચ્ચે બાળક માટે જઘડો – એક કહે ‘મારું બાળક’ – બીજી કહે ‘મારું બાળક’ – ન્યાયાધીશ પાસે જવું – ન્યાયાધીશે બે ટુકડા કરી વહેંચવા કહેવું – પહેલી સ્ત્રીની અસંમતિ – બીજી સ્ત્રી ટુકડા કરવા સંમત – ન્યાયાધીશનો ન્યાય – બોધ – શીર્ષક.

(અ) પાઠ્યપુસ્તકને આધારે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (૦૫)

(૧) સૌના ચિત્ત શેનાથી વ્યગ છે ?

(૨) લાલ રંગમાં વાદળી રંગ મેળવવાથી ક્યો રંગ થાય ?

- (૩) જગમોહન શાનો વ્યાપાર કરતા હતા ?
- (૪) કેવા પાંદડાં અવાજ કરે છે ?
- (૫) ‘સાંઠ નાથો’ એકમ કઈ નવલકથામાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?
- પ્ર. ૫ (અ)ગમે તે એક વિષય પર નિબંધ લખો. (૦૬)**
- (૧) આધુનિક ખેતી અને ખેડૂત
- (૨) માનવતા – આજની તાતી જરૂરિયાત
- (૩) શાળા જીવનના સ્મરણો
- (બ) પાત્રાલેખન લખો. (ગમે તે એક) (૦૨)**
- (૧)સરદાર પટેલ (૨) જીમો ભિશ્તી
- (ક) નીચેના પ્રશ્નનો વિચારીને ઉત્તાર લખો. (૦૨)**
- તમે ઘરમાં એકલા સૂતા છો અને તમારા પાડોશીને ત્યાં ચોર ઘૂસી આવે
તો તમે શું કરશો ?

ધોરણા - ૮ અભ્યાસક્રમ પ્રથમ સત્ર ૨૦૧૬-૨૦ વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

માસ	પ્રકરણ	નકશાપૂર્તિ	પ્રોજેક્ટ કાર્ય
જૂન	1. ભારતમાં યુરોપિયન પ્રજાનું આગમન 2. આપણી આસપાસ શું ?	દુનિયાના નકશામાં મહાસાગરો દર્શાવો.	અંગ્રેજોના સમયમાં તૈયાર થયેલા ઐતિહાસિક સ્મારકોની સચિત્ર માહિતી લખો.
જુલાઈ	3. ભારતનું બંધારણ 4. વેપારી શાસકો કેવી રીતે બન્યા ?	—	વિવિધ આવરણોની સચિત્ર માહિતી એકત્ર કરી તેને પ્રદૂષિત થતાં અટકાવવાના ઉપાયોની માહિતી સાથેનો પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
ઓગસ્ટ	5.પ્રાકૃતિક આપત્તિઓ પુનરાવર્તન-૧ 6.અંગ્રેજ શાસનની ભારત પર અસર	—	વિવિધ પ્રાકૃતિક આપત્તિઓના પેપર કટીગ એકત્ર કરી સચિત્ર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
સપ્ટેમ્બર	7.વાતાવરણીય ફેરફાર 8.લોકશાહી દેશમાં સંસદની ભૂમિકા 9.ઇ.સ. ૧૮૫૭નો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ	દુનિયાના નકશામાં ખંડો અને વૃત્તો દર્શાવો.	-ગ્લોબલ વૉર્મિંગની વિશ્વ પર થયેલ અસરો વર્ણવતો સચિત્ર અંક તૈયાર કરો. -સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં ભાગ લેનાર કોઈપણ એક સેનાનીના જીવન પ્રસંગનો સચિત્ર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
ઓક્ટોબર	પુનરાવર્તન-૨	—	—
ધોરણા - ૮ અભ્યાસક્રમ હિલીય સત્ર ૨૦૧૬-૨૦ વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન			
નવેમ્બર	1.ધર્મિક-સામાજિક જગ્યા 2.પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ	—	પ્રદૂષણના પ્રકારો તેની અસરો અને તેને દૂર કરવાના ઉપાયો વિશેના સચિત્ર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
ડિસેમ્બર	3.ભારતમાં રાષ્ટ્રવાદ 4.સર્વોચ્ચ અદાલત 5.ભારતના કાંતિવીરો 6.માનવ સંસાધન	—	ભારતના કાંતિવીરોમાંથી કોઈ એક વિશે ચિત્ર સાથેનો પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.

ધોરણ - ૮ અભ્યાસક્રમ દ્વિતીય સપ્ર ૨૦૧૬-૨૦ વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

માસ	પ્રકરણ	નકશાપૂર્તિ	પ્રોજેક્ટ કાર્ય
જાન્યુઆરી	7. મહાત્માના માર્ગ પર-૧ પુનરાવર્તન-૧ 8. ભારતની સમસ્યાઓ અને ઉપાયો 9. આપણી અર્થવ્યવસ્થા 10. મહાત્માના માર્ગ પર-૨	—	—
ફેબ્રુઆરી	11. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (યુ.એન.) 12. આજાઈ અને ત્યાર પણી... 13. સ્વતંત્ર ભારત	—	-સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની વિવિધ સંસ્થાઓ અને તેના કાર્યો વિશે સચિત્ર અંક તૈયાર કરો. -ભારતના વર્તમાન રાજ્યો પૈકી એક રાજ્યના લોકજીવનની વિશેષતા મેળવી સચિત્ર અંક તૈયાર કરો.
માર્ચ	14. ખંડ પરિચય : આફિકા અને અશિયા પુનરાવર્તન-૨	-અશિયાના નકશામાં દેશો, નદીઓ, સરોવરો, સાગરો, મહાસાગરો, સમુદ્રો, ઉચ્ચ પ્રદેશો, રષપ્રદેશો દર્શાવો. -ઓશિયાના નકશામાં ભારતના પડોશી દેશો દર્શાવો.	અશિયા ખંડના લોકજીવન વિશેનો સચિત્ર અંક તૈયાર કરો.

ધોરણ - ૮ પ્રથમ સત્રાંત લેખિત પરીક્ષાનું માટેખું ૨૦૧૯-૨૦

અભ્યાસક્રમ : જૂન થી ઓક્ટોબર

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

કુલ ગુણા : 80

પ્ર.૧	પાઠ્યપુસ્તકના આધારે આપેલા વિધાનોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમ અક્ષર આપેલ [] માં લખો.	(20)
પ્ર.૨	(અ) એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે સાત) (બ) કારણ આપો. (ગમે તે ચાર)	(7) (8)
પ્ર.૩	(અ) તફાવત લખો. (ગમે તે એક) (બ) વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (ક) પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે પાંચ)	(2) (3) (10)
પ્ર.૪	(અ) મને ઓળખો. (બ) જોડકાં જોડો. (ક) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)	(4) (5) (6)
પ્ર.૫	(અ) ખરાં-ખોટાંની નિશાની કરો. (બ) પાત્ર-પરિચય આપો. (ગમે તે ત્રણ) (ક) નકશાપૂર્તિ કરો.	(6) (6) (3)

ધોરણ - ૮ વાર્ષિક લેખિત પરીક્ષાનું માટેખું ૨૦૧૯-૨૦

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

અભ્યાસક્રમ : જૂન થી માર્ચ

કુલ ગુણા : 70

પ્ર.૧	પાઠ્યપુસ્તકના આધારે આપેલા વિધાનોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમ અક્ષર આપેલ [] માં લખો.	(15)
પ્ર.૨	(અ) એક-બે વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે સાત) (બ) કારણ આપો. (ગમે તે ચાર)	(7) (8)
પ્ર.૩	(અ) તફાવત લખો. (ગમે તે એક) (બ) વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (ક) મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે પાંચ)	(2) (3) (10)
પ્ર.૪	(અ) મને ઓળખો. (બ) જોડકાં જોડો. (ક) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)	(4) (5) (6)
પ્ર.૫	(અ) પાત્ર-પરિચય આપો. (ગમે તે ત્રણ) (બ) નકશાપૂર્તિ કરો.	(6) (4)

ધોરણ - C પ્રથમ સત્રાંત લેખિત પરીક્ષા (નમૂળાનું પ્રશ્નપત્ર) કુલ ગુણ-80
વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન 2016-20

પ્ર.૧ પાઠ્યપુસ્તકના આધારે આપેલા વિધાનોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમ-અક્ષર
આપેલા માં લખો. (20)

- (1) ભારત આવવા નિકળેલો કોલંબસ આકસ્મિક રીતે ક્યાં જઈ ચક્યો ?
(A) અમેરિકા (B) ઓસ્ટ્રેલિયા (C) આફ્રિકા (D) ફ્રાન્સ
- (2) અંગ્રેજોએ પ્લાસીના યુદ્ધ પછી કોને બંગાળનો નવાબ બનાવ્યો ?
(A) અલ્બુક્ર મીરજાફર (B) મીરજાફર (C) શાહજહાં (D) મીરકાસીમ
- (3) મહાસાગરોના તળિયે કેટલા કિલોમીટર જેટલી ઊરી ખાઈઓ આવેલી છે ?
(A) ૮ થી ૧૦ કિ.મી. (B) ૧૦ થી ૧૧ કિ.મી. (C) ૧૧ થી ૧૨ કિ.મી. (D) ૧૩ થી ૧૪ કિ.મી.
- (4) પર્વતો, ઉચ્ચપ્રટેશો અને મેદાનો ક્યા આવરણમાં આવેલા છે ?
(A) જીવાવરણ (B) જલાવરણ (C) મૃદાવરણ (D) વાતાવરણ
- (5) બંધારણ સભાના અધ્યક્ષપદ કોને ચુંટવામાં આવ્યા ?
(A) ડૉ. રધાકૃષ્ણન (B) ડૉ. રાજેન્ડ્રપ્રસાદ (C) ડૉ. કનૈયાલાલ મુખ્ય (D) ડૉ. બી.આર. આંબેડકર
- (6) આપણા દેશમાં કેટલાં વર્ષ ચુંટણીઓ થાય છે ?
(A) સત્ત વર્ષો (B) છ વર્ષો (C) ચાર વર્ષો (D) પાંચ વર્ષો
- (7) સંસદનું નીચલું ગૃહ ક્યા નામે ઓળખાય છે ?
(A) વિધાનસભા (B) વિધાનપરિષદ (C) રાજ્યસભા (D) લોકસભા
- (8) ભારતમાં કઈ યોજના દ્વારા અંગ્રેજ સત્તા સર્વોપરી બની ?
(A) ખાલસા યોજના (B) સહાયકારી યોજના (C) દ્વિમુખી શાસન યોજના (D) કાયમી જમાબંધી યોજના
- (9) ખાલસાનીતિનો જનક કોણ હતો ?
(A) લોર્ડ ટેલહાઉસી (B) લોર્ડ વલેસ્લી (C) કોર્નવોલિસ (D) રોબર્ટ કલાઈવ
- (10) ભૂકંપની સૌથી વધુ અસર ભૂસપાટી પરના ક્યા કેન્દ્રના વિસ્તારમાં થાય છે ?
(A) ભૂકંપ ઉદ્ગમ કેન્દ્ર (B) ભૂકંપ નિર્ગમન કેન્દ્ર (C) ભૂકંપના વેગનું પ્રમાણ (D) ભૂસમલન કેન્દ્ર
- (11) દુષ્કાળની સંભાવના ઓછી કરવા શાનું પ્રદૂષણ અટકાવવું જોઈએ ?
(A) વાતાવરણ (B) જમીન (C) નદીઓ (D) ધ્વનિ
- (12) કોકણ રેલવે વ્યવહાર ક્યા કારણે વારંવાર ખોરવાઈ જાય છે ?
(A) ત્યુનામી (B) ભૂસમલન (C) પૂર (D) વાવાડોડા
- (13) ભારતની આર્થિક સમૃદ્ધિ કઈ સદી સુધી જળવાઈ રહી હતી ?
(A) ઓગણીસમી (B) બારમી (C) અઢારમી (D) સાતમી

- (14) સતી થવાના રિવાજ પર પ્રતિબંધ મુકતો કાયદો કોણે અમલમાં મુક્યો ?
 (A) વિલિયમ બેન્ટિક (B) ડેલહાઉસીએ (C) વેલેસ્લીએ (D) હાર્ડિજે
- (15) પશુઓના ઉચ્છ્વાસ અને ચ્યાપચ્યાની કિયા દ્વારા કેટલા ટન મિથેન વાયુનું ઉત્સર્જન થાય છે ?
 (A) ૧૫ કરોડ (B) ૭ કરોડ (C) ૧૮ કરોડ (D) ૧૪ કરોડ
- (16) ભારતનો દરેક નાગરિક કેટલા મેટ્રિક ટન કાર્બનડાયોક્સાઈડ વાયુ છોડે છે ?
 (A) ૨૦.૬ (B) ૪.૫ (C) ૩.૮ (D) ૧.૨
- (17) લોકશાહીનું અગત્યનું લક્ષણ કયું છે ?
 (A) સાખ્યવાદ (B) વ્યક્તિનવાદ (C) પ્રજાનું સાર્વભોમત્વ (D) સલાહકાર મંડળ
- (18) સંસદમાં પસાર કરેલો ખરડો કોની સહી થાય પછી કાયદો બને છે ?
 (A) રાષ્ટ્રપતિ (B) વડાપ્રધાન (C) રાજ્યપાલ (D) અધ્યક્ષ
- (19) અંગ્રેજ લશકરના તોપમારાથી બેટ દ્વારકાના કિલ્લાને બચાવવા કોણે અદ્વિતીય કામ કર્યું ?
 (A) વાધેર સ્થીઓ (B) રાણી લક્ષ્મીબાઈ (C) મંગલપાંડે (D) કુંવરસિંહ
- (20) સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ શરૂ થતાં મેરણના સિપાઈઓએ સૌપ્રથમ કયા શરેરનો કબજો લીધો ?
 (A) લખનાઉ (B) અલહાબાદ (C) કાનપુર (D) હિલ્લી
- પ્ર.૨ (અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં લખો. (ગમે તે સાત) (7)
- (1) ભારતમાં સૌ પ્રથમ અને સૌથી છેલ્લે કઈ યુરોપિયન પ્રજાઓ આવી ?
 (2) બંધારણસભાએ બંધારણ કયારે પસાર કર્યું ? તે કયારથી અમલમાં મૂકવામાં આવ્યું ?
 (3) ભારતમાં રેલવેની સૌ પ્રથમ શરૂઆત કયારે અને કયાં થઈ ?
 (4) 'ત્સુનામી' કોને કહે છે ?
 (5) અંગ્રેજ સરકારે આગ્રામાં કયું ફરમાન બહાર પાડ્યું હતું ?
 (6) વાતાવરણમાં કલોરોફલોરો કાર્બન (CFC) નું પ્રમાણ કઈ કંઈ વસ્તુઓના વપરાશથી વધે છે ?
 (7) સંસદમાં કોનો કોણો સમાવેશ થાય છે ?
 (8) સૈનિકોને અને પ્રજાને સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં જોડાવા માટે આયોજકો ધૂપા સંકેત તરીકે શાનો ઉપયોગ કરતા હતા ?
- (બ) નીચે આપેલા વિધાનોના કારણો લખો. (ગમે તે ચાર) (8)
- (1) યુરોપિયન પ્રજાને નવો જળમાર્ગો શોધવાની જરૂર પડી.
 (2) પૃથ્વી પર પીવાલાયક પાણી ખૂબ ઓછું છે.
 (3) ભારતમાં ઉત્પન્ન થતો માલ ભારતમાં જ મૌયો પડવા લાગ્યો.
 (4) સંસદમાં રાજ્યસભાની ભૂમિકા મહત્વની છે.
 (5) બરાકપુરની ૧૮મી પલટને એનફિલ રાઇફલનો ઉપયોગ કરવાનો ઈન્કાર કર્યો.
- પ્ર.૩ (અ) તફાવત લખો. (ગમે તે એક) (2)
- (1) મૃદાવરણ અને જળાવરણ (ગમે તે બે મુદ્રા લખવા)
 (2) શાસકપક્ષ અને વિરોધ પક્ષ

(બ) વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે નણ)

(3)

- (1) જીવાવરણ
- (2) પ્રજ્ઞાસત્તાક
- (3) ભૂકુપ
- (4) આબોહવા

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે પાંચ)

(10)

- (1) પોર્ટ્ટગીજ સત્તાનો અંત કેવી રીતે આવ્યો ?
- (2) ભારતના બંધારણની મુખ્ય વિશેષતાઓ કઈ કઈ છે ?
- (3) મહારાજા રણજિતસિંહના સમયમાં અંગેઝે પંજાબમાં સત્તા સ્થાપવામાં સફળ કેમ ન થાય ?
- (4) જવાણામુખી પર્વતના પ્રકાર કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (5) ગ્રીન હાઉસ ઈંફિક્ટમાં સંકિય ફાળો આપતા વાયુઓ કયા કયા છે ?
તેને કારણે કયો પ્રશ્ન ઉદ્ઘાટયો છે ?
- (6) લોકસભાની રચના કેવી રીતે થાય છે ?
- (7) ઈ.સ. ૧૮૫૭ ના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના કયા પરિણામો આવ્યા ?

પ્ર.૪ (અ) મને ઓળખો.

(4)

- (1) મને ભારતીય બંધારણનો આત્મા કહેવામાં આવે છે.
- (2) મારા કારણે વન્ય સંપત્તિને ભારે નુકસાન થાય છે.
- (3) મૈં ભારતમાં અંગેજ શિક્ષણ પદ્ધતિની શરૂઆત કરી.
- (4) મીરજાફરના મૃત્યુ બાદ હું બંગાળનો નવાબ બન્યો.

(બ) બંધ બેસતાં જોડકાં જોડી ફરીથી લખો.

(5)

વિભાગ-અ

- (1) શીખ સામ્રાજ્યને અંગેજ શાસન નીચે લાવનાર
- (2) હિન્દુસ્તાનની ધરતી પર પગ મુકનાર પ્રથમ અંગેજ
- (3) રાજ્યસભાના સભાપતિ
- (4) સંસદનું નીચવું ગૃહ
- (5) સંસદનું ઉપવું ગૃહ

વિભાગ-બ

- (1) હોકિન્સ
- (2) રાજ્યસભા
- (3) હાર્ડિજ
- (4) ઉપરાખ્રપતિ
- (5) લોકસભા
- (6) રણજિતસિંહ

(ક) ટૂંકાંદોધ લખો. (ગમે તે બે)

(6)

- (1) અંગેજ શાસન સમયે ખેડૂતોની પરિસ્થિતિ
- (2) કલાઈમેટ ચેઇન્જથી થનારી વિનાશક અસરો (ઇ મુદ્દા લખો.)
- (3) ઈ.સ. ૧૮૫૭ના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના લશકરી કારણો

પ્ર. ૫ (અ) નીચેનાં વિધાનોમાંથી સાચાં વિધાનો સામે ની અને ખોટાં વિધાનો સામે ની નિશાની કરો. (6)

- (1) આપણા દેશના બંધારણની શરૂઆત મૂળભૂત હકોમી થાય છે.
 - (2) કેન્દ્ર સરકારે ઘડેલા કાયદાઓ સમગ્ર દેશને લાગુ પડે છે.
 - (3) દુષ્કાળથી બચવા માટે બને એટલા વધુ વૃક્ષો વાવવાં જોઈએ.
 - (4) નદીના ઘસમસતા પ્રવાહને વાવાજોડું કહે છે.
 - (5) મધ્યપૂડા નામશેષ થઈ રહ્યા છે.
 - (6) હોદ્દાની રૂએ રાષ્ટ્રપ્રમુખ રાજ્યસભાના સભાપતિ બને છે .

(b) પાત્ર પરિયય લખો. (ગમે તે નણા) (6)

- (1) वास्को-द-गामा
 (2) लोर्ड वेलेस्ट्री
 (3) वोरन हेस्टिंग्ज
 (4) तात्या टोपे

(क) तमने आपेला हुनियाना रेखांकित नकशामां नीचे आपेली विगतो योग्य स्थाने (3) दर्शावो.

(1) ओरट्रेडिया	(4) चीन
(2) उत्तर धृववृत्त	(5) श्रीलंका
(3) पेसिफिक महासागर	(6) क्षेत्रवृत्त

ધોરણ - ૮ વાર્ષિક લેખિત પરીક્ષા (નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર) કુલ ગુણ-૭૦
૨૦૧૯-૨૦
વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

- પ્ર.૧ પાઠ્યપુસ્તકના આધારે આપેલા વિધાનોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેને કમ-અક્ષર
આપેલા માં લખો. (15)
- (1) ભારતમાં સતીપ્રથા પર પ્રતિબંધ મૂક્તો કાયદો કોણે ઘડ્યો ?
(A) લોર્ડ વેલેસ્લી (B) લોર્ડ વિલિયમ બેન્ટિક (C) લોર્ડ ડેલહાઉસી (D) લોર્ડ કર્જન
 - (2) આતંકવાદ કઈ સમસ્યા છે ?
(A) પ્રાદેશિક (B) પ્રાંતીય (C) વैશ્વિક (D) રાષ્ટ્રીય
 - (3) ગાંધીજીએ કઈ ગોળમેળું પરિષદમાં હાજરી આપી છે ?
(A) પહેલી (B) બીજી (C) ત્રીજી (D) ચોથી
 - (4) દર વર્ષ કયા ટિવિસને 'યુ.એન.કે' તરીકે ઉજવવામાં આવે છે ?
(A) ૧૫મી જાન્યુઆરી (B) ૨૪ ઓક્ટોબર (C) ૨૦ ડિસેમ્બર (D) ૨૦ ઓક્ટોબર
 - (5) ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપ્રમુખ કોણ હતા ?
(A) ડૉ. આકિર હુસેન (B) ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ (C) ડૉ. રાધાકૃષ્ણાન્ન (D) પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ
 - (6) ભારતના બંધારણે ધર્મની બાબતમાં કયો આર્દ્ધ સ્વીકાર્યો છે ?
(A) ધર્મનિરપેક્ષતા (B) સાંપ્રદાયિકતા (C) ધર્મિક સમૂહો (D) ધર્મના ભેદભાવ
 - (7) કોલંબસ કયા દેશનો વતની હતો ?
(A) ઇંગ્લેન્ડ (B) પોર્ટુગલ (C) ઇટલી (D) સ્પેન
 - (8) ભારતના બંધારણની શરૂઆત કયાંથી થાય છે ?
(A) આમુખ (B) મૂળભૂત હકો (C) સ્વરાજ્યના દસ્તાવેજ (D) મૂળભૂત ફરજો
 - (9) સંસદનું નીચલું ગૃહ કયા નામે ઓળખાય છે ?
(A) વિધાનસભા (B) લોકસભા (C) રાજ્યસભા (D) બંધારણ સભા
 - (10) પંજાબના શક્તિશાળી શાસક કોણ હતા ?
(A) રણકિતસિંહ (B) કુંવરસિંહ (C) નિઝામ (D) હૈદરઅલી
 - (11) અનાવૃષ્ટિની સંભાવના ઓછી કરવા શાનું પ્રદૂષણ અટકાવવું જોઈએ ?
(A) જમીન (B) વાતાવરણ (C) નદી (D) જળ
 - (12) ભારતની આર્થિક સમૃદ્ધિ કઈ સર્વી સુધી રંગીન રહી હતી ?
(A) સાતમી (B) બારમી (C) અઢારમી (D) ઓગાડીસમી
 - (13) સેન્ટ્રિય કચરો સડવાથી કેટલા ટન મિથેન વાયુનું ઉત્સર્જન થાય છે ?
(A) ૭ કરોડ (B) ૨ કરોડ (C) ૮ કરોડ (D) ૧૧ કરોડ

- (14) લોકસભાની બેઠકોનું સંચાલન કોણ કરે છે ?
 (A) વડાપ્રધાન (B) રાષ્ટ્રપત્રી (C) ઉપરાષ્ટ્રપત્રી (D) અધ્યક્ષ (સ્પીકર)
- (15) મીઠા ઝેર જેવી યોજના કઈ હતી ?
 (A) સહાયકારી યોજના (B) દ્વિમુખી શાસન યોજના
 (C) નવાબી શાસન યોજના (D) ખાલસા યોજના
- પ્ર. ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે સાત) (7)
- (1) દેશમાં કાયદાની જરૂર શા માટે છે ?
 (2) ભારતમાં કઈ બે ભાષાઓને સત્તાવાર ભાષાનો દરજા આપવામાં આવ્યો છે ?
 (3) સુરતની સુમુલ ડેરી કયા પ્રકારના ક્ષેત્રો ઉદ્ઘોગ છે ?
 (4) સલામતી સમિતિમાં કયા કયા રાષ્ટ્રો કાયમી સભ્યો છે ?
 (5) ભૂકંપની નોંધ કયા યંત્ર દ્વારા થાય છે ?
 (6) ગાંધીજી અંગેજ ડેળવણીને શું કહેતા ?
 (7) વિશ્વમાં ‘ઓઝોન ફિલ્સ’ ક્યારે ઊજવવામાં આવે છે ?
 (8) નાના સાહેબની વિશ્વાસપાત્ર વ્યક્તિત્વ કોણ હતી ?
- (બ) નીચે આપેલ વિધાનોના કારણો આપો. (ગમે તે ચાર) (8)
- (1) લૉર્ડ કર્જને બંગાળના ભાગલા પાડ્યા.
 (2) સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછી ભારત સમક્ષ નિરાશ્રિતોના પુનર્વસવાટનો વિકટ પ્રશ્ન ઉભો થયો.
 (3) મહાગુજરાત ચળવણ શરૂ કરવામાં આવી.
 (4) રાજ્યસભાનું ક્યારેય સંપૂર્ણ વિસર્જન થતું નથી.
 (5) અંગ્રેજ સરકારે ભારતમાં રેલવે, તાર અને ટપાલની વ્યવસ્થા શરૂ કરી.
- પ્ર. ૩ (અ) તર્ફાવત લખો. (ગમે તે એક) (2)
- (1) પ્રાથમિક ક્ષેત્ર અને દ્વિતીય ક્ષેત્ર
 (2) મવાળવાદ અને જહાલવાદ
- (બ) વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (3)
- (1) પ્રદૂષણ
 (2) સ્થળાંતર
 (3) આબોહવા
 (4) મૌખ્યવારી
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)
- (1) ધનિ-પ્રદૂષણ અટકાવવા શું શું કરવું જોઈએ ?
 (2) સર્વોચ્ચ અદાલત કયા કયા વિવાદો ઉકેલવાનું કાર્ય કરે છે ?
 (3) વસ્તી વિસ્કોટી કેવી કેવી સમસ્યાઓ સર્જય છે ?
 (4) ડેલિનેટ મિશનમાં કઈ કઈ દરખાસ્તો હતી ?
 (5) યુરોપિયન પ્રજાને નવો જળમાર્ગો શોધવાની જરૂર શાથી પડી ?
 (6) ગ્લોબલ વોર્મિંગ અટકાવવા મોટના આવશ્યક ચાર ઉપાયો લખો.

પ્ર. ૪ (અ) મને ઓળખો. (5)

- (1) હું હિંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભાનો પ્રથમ પ્રમુખ હતો.
- (2) મારી પ્રતિશા છે કે, 'હું જીવતે જીવ અંગેજ સરકારના હાથમાં પકડાઈશ નહિ.'
- (3) હું સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામનો પ્રથમ શહીદ છું.
- (4) મારા વગર કોઈ દેશનું શાસન ચાલી શકે નહિ.

(બ) જોડકાં જોડી ફરીથી લખો. (5)

આ

ઓ

(1) ભારતમાં અંગેજ શિક્ષણની શરૂઆત	(1) તેલહાઉસી
(2) સહાયકારી યોજના	(2) નિર્જામ
(3) ખાલસાનીતિ	(3) મેકોલે
(4) પંજાબના મહારાજા	(4) વેલેસ્લી
(5) સહાયકારી યોજના સ્વીકારનાર	(5) રાજીતસિંહ
	(6) કોર્નવોલિસ

(ક) ઢૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (6)

- (1) અસહકારની ચળવળ
- (2) મૃદ્ઘાવરણની ઉપયોગિતા
- (3) દાંનીકૂચ

પ્ર. ૫ (અ) નીચેના પાત્રનો પરિચય આપો. (ગમે તે ત્રણ) (6)

- (1) સ્વામી વિવેકાનંદ
- (2) વીર સાવરકર
- (3) કુંવરસિંહ
- (4) તેલહાઉસી

(બ) એશિયાના નકશામાં નીચેના સ્થળોની પૂર્તિ કરો. (4)

(1) યુરોપ	(5) તુલર
(2) આર્કિટિક મહાસાગર	(6) તિબબતનો ઉચ્ચપ્રદેશ
(3) કાસ્પિયન સમુદ્ર	(7) શ્રીલંકા
(4) ગંગા નદી	(8) કર્કવૃત